

V COPA-COGECA zasadala pracovná skupina pre SPP EÚ, priame platby a rozvoj vidieka

Pracovná skupina pre SPP EÚ, pre priame platby a rozvoj vidieka koncom marca tohto roku diskutovala o ďalšom vývoji Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ po roku 2027. Za Slovenskú poľnohospodársku a potravinársku komoru sa na rokovaní zúčastnil Ján Baršváry, riaditeľ Odboru poľnohospodárstva a služieb SPPK.

Ohľadom cieľov a roly budúcej SPP EÚ sa počas marcového rokovania hovorilo o krátkodobých a dlhodobých výzvach: covid-19, vojna na Ukrajine a z nej plynúce dôsledky, napríklad zvýšený dovoz produktov do EÚ, ktoré nespĺňajú rovnaké požiadavky, vysoká inflácia, administratívna záťaž, medzinárodný dopyt, generačná obmena, rola žien v poľnohospodárstve a vo vidieckych oblastiach, úbytok fariem so zmiešanou produkciou v EÚ, dosiahnutie zelenej transformácie a klimatické zmeny.

Viacero - členov COPA-COGECA upozornilo na to, že budúca SPP EÚ bude platiť v inom kontexte. SPP EÚ by sa ale mala naďalej zameriavať na svoje primárne ciele, definované v čl. 39 Zmluvy o fungovaní EÚ, pričom prioritou by mala zostať potravinová bezpečnosť. Zaistenie príjmov poľnohospodárov je predpokladom zaistenia ich príspevku k životnému prostrediu.

Z diskusií vyplynuli aj potreby poľnohospodárskeho sektora; hovorilo sa najmä o stabilite legislatívneho rámca, ktorá umožní dlhodobé investície a zaistí konkurencieschopnú produkciu.

Ohľadom prípadného rozšírenia SPP EÚ o tretí pilier sa názory líšili - ak by k rozšíreniu prišlo, musel by byť financovaný dodatočnými finančnými prostriedkami. Ako dôležitý faktor bola zmienená štátna podpora, ktorá sa v jednotlivých štátoch líši, a preto môže predstavovať riziko narušenia jednotného trhu.

Výber z diskusných príspevkov

Rumunský reprezentant uviedol, že poľnohospodári a družstvá konštantne pracujú na zlepšení svojej konkurencieschopnosti, na zlepšení prístupu ku klimatickým zmenám a na zaistení potravinovej bezpečnosti, ale na pokračovanie potrebujú právny rámec, ktorý ich bude podporovať, t. j. potrebujú mať možnosť používať nové genomické techniky. V Rumunsku sú potrebné investície do závlahových systémov. V prípade vysokých podpôr by Rumunsko bolo schopné vyprodukovať dostatok bielkovín, a do EÚ by nebolo nutné dovážať krmivá.

Španielsky reprezentant odporučil zdôrazniť platnosť cieľov SPP EÚ podľa čl. 39 Zmluvy. Je nevyhnutné zohľadniť situáciu na Ukrajine a tomu prispôbiť politické iniciatívy. Potravinová bezpečnosť musí zostať prioritou, všetky výzvy spôsobia, že pre európskych poľnohospodárov bude zložité zostať konkurencieschopnými. Treba zlepšiť prístupy na externé trhy, a dôležitá je aj generačná obmena, lebo v mnohých členských štátoch odíde v nadchádzajúcich 10 rokoch do dôchodku až 70 percent poľnohospodárov.

Upozornil na kontinuálne pokračujúcu krízu od pandémie covid-19 cez vojnu na Ukrajine a dovozy z tretích krajín do EÚ. Práve preto je potrebné prijať trhové opatrenia na podporu európskeho poľnohospodárstva. Na to treba náležité financovanie, ale aj obchodnú politiku EÚ, ktorá musí chrániť záujmy poľnohospodárstva EÚ.

Dánska reprezentantka označila za dôležité to, aby EÚ naďalej zostala vývozcom poľnohospodársko-potravinárskych výrobkov na svetové trhy, ale aby bola zaistená potravinová bezpečnosť v EÚ. Súčasne je podľa nej potrebné prejsť na ekologickejšiu produkciu, no zelená transformácia európskeho poľnohospodárstva musí umožniť zachovanie súčasnej výšky produkcie. SPP EÚ musí tento vývoj podporiť, hoci pravdepodobne nebude schopná financovať všetko. Dôležitý bude výskum, inovácie a zvyšovanie znalostí poľnohospodárov o udržateľnejšej a ekologickejšej produkcii.

Nemecký reprezentant uviedol, že na zaistenie potravinovej bezpečnosti je potrebná generačná obmena (podpora mladých) a nástroje na riadenie rizík, pričom v rámci SPP EÚ je k dispozícii stále menej finančných prostriedkov. Prioritou musí zostať potravinová bezpečnosť. Nové stratégie EZD by mali byť prehodnotené, lebo sa zameriavajú iba na environmentálny a klimatický aspekt.

Česká zástupkyňa referovala o zaslaní spoločnej českej a slovenskej pozície ohľadom budúcej SPP EÚ sekretariátu COPA-COGECA. SPP EÚ by aj naďalej mala plniť ciele podľa čl. 39 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Na zaistenie príjmov poľnohospodárov sú potrebné priame platby, ďalšie zaistenie príjmov by mohlo byť vďaka zahrnutiu poistenia ich príjmov (napr. do I. piliera SPP EÚ). Reprezentantka Českej republiky podporila aj navýšenie rozpočtu SPP EÚ. Pokiaľ by bol do SPP EÚ zahrnutý nový pilier, potom je treba vyriešiť jeho financovanie, ideálne mimo prostriedkov SPP EÚ.

Článok bol uverejnený v Roľníckych novinách, ktoré vyšli 19. apríla 2023